

הצנזורה

12.11.04

בסוד שיח

ברוך שנתן מחוכמתו / מר שאול שיף

לפני ארבע שנים שאל דוקטורנט ירא-שמים מאוניברסיטת פרינסטון בארה"ב האם יש לברך על ראיית גאונים בתורה ובמדע. וכך מתפרסמים הדברים בשו"ת "במראה הבזק" חלק ה' מערכת המופעלת על-ידי מכון "ארץ חמדה", בראשות הרבנים משה ארנרייך ויוסף כרמל שליט"א: (יוצא לאור בהוצאת מכון התורה והמדינה על-שם הרב שאול ישראלי זצ"ל והמרכז לשרותים רוחניים בתפוצות של ההסתדרות הציונית העולמית).

"אני לומד באוניברסיטת פרינסטון בניו ג'רזי, ארה"ב. האוניברסיטה שלנו מפורסמת בזכות חתני פרס נובל מרובים השייכים לסגל המרצים. חלקם יהודים וחלקם אינם יהודים. חלק מ"גאונים" אלה הינם יהודים שומרי מצוות. האם אני צריך לברך ש"חלק מחכמתו" או "שנתן חכמתו"? האם יש הבדל בין יהודי שומר מצוות ושאינו שומר מצוות? מה הדין באינו יהודי שנחשב גאון ב"מדעי היהדות"? כשצריך לברך, האם יש לעשות זאת בשם ובמלכות? מה הדין, אם בזמן הראיה לא נאמרה הברכה, האם אפשר לברכה שלא בנוכחות ה"גאון"?

והתשובה שקיבל בפקס או באי מייל:

א. הרואה חכמי ישראל אומר: "ברוך שחלק מחכמתו ליריאיו" בלא הזכרת שם ומלכות, ורק כאשר הוא רואה חכם מופלג בתורה ובחכמה וביראת ה' ומורה הוראות בישראל, יברך בשם ומלכות. וגם כאשר הוא רואה הרבה חכמים יחד, אפילו אינם מופלגים, הוא יכול לברך עם אזכרה.

ב. הרואה חכמי אומות העולם אומר: "ברוך שנתן מחכמתו לבשר ודם", וגם כאן בלא הזכרת שם ומלכות, וגם כאן מדובר דווקא בחכמים גדולים מפורסמים בכל העולם, מופלגים בחכמה ובמחקר, כגון מקבלי פרס נובל.

ג. גם הרואה יהודי חכם ומפורסם במחקריו המדעיים יאמר: "ברוך שנתן מחכמתו לבשר ודם".

לפני מספר ימים הגיע למשרד "ארץ חמדה" בירושלים יהודי וביקש לרכוש את סדרת הכרכים "במראה הבזק" א-ה עבורו ועבור פרופ' אהרון צ'חנובר, חתן פרס נובל הטרי. היה מי שסיפר לפרופ' צ'חנובר על השאלה והתשובה המופיעות בשו"ת הנ"ל והוא ביקש ללומדן. רבני "ארץ חמדה" שמחו שהשאלה הפכה אקטואלית גם בישראל.
